

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Simeon Rusu

Redacția: Piața Regele Ferdinand 12
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 1, 10 și 20 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pentru instituții și autorități anual . . . 200 Lei
anul întreg . . . 100 Lei
jumătate de an . . . 60 Lei
Pentru particulari { trei luni . . . 30 Lei

Omul flămând

N'are alt gând, decât să-și sature pofta. Fie că jindue un codru de pâine — fie că trage ciondriș la vre-o slujbuță mai grasă — așa e făcut omul. Ce și-a pus odată în furca minții — apoi socoate în fie-care zi lăsată de Dzeu... doară... doară.

Slăbiciunea sufletească — ori la om mare, ori la om mărunț tot slăbiciune se chiamă. Inzadar încăleacă cineva, pe vârful de deal, cerul nu-l poate atinge așa ușor cu degetul. Numai în politică — bat'o s'o bată — cei mari nu se mai astâmpără și ar vrea mereu să-și înfunde dosul în barșoane ministeriale.

De criza din țară... puțin le mai pasă. De truda guvernului de-a pune rânduială în gospodăria țării... nu mult îi doare. Dumnealor — una poftesc — și din aceea nu se mai însănoșează, vreau puterea. Nu doar de cârmuire — că la asta pricepere după vorba lor nu trebuie... dar să ajungă, vezi doamne la domnării. Că doar de-aceia is liberali, că sunt dedați cu domnitul și cu prădatul banilor. Sau — mânca-i-ar steaua să-i mânănce — de-aceia is averescani, să mai lingă puștintel pe la bugetul statului.

Vorba vine. Una poștești și la alta te trezești. Liberalii, cari se mândreau, că mai tari în politică nu este nimeni în țara asta, s'au trezit cu doagele plesnite în două — iar averescanii s'au dus să-și caute tovarăși în politică prin streinătate — pe la băi — prin Kissingen sau pe la Karlsbad, căci acasă nu și găsec nici o codiță de dai doamne care să-i mai asculte.

Ăștia vreau schimbare — și-apoi ca lupii flămânzi urlă de umple codrul foilor de fiecare zi. Chibzuesc câte nărozii toate... doară... doară... dacă nu azi, poate mâine, i-o asculta oamenii. La alegeri totuși încă nu le-a venit corajea. Nicăeri — nici în alegerile partiale, nici la alegerile județene sau comunale nu și-au prea ridicat capul. Nu cumva să pleznească cineva în obrazul lor, pentru multele și marile năcazuri și nenorociri ce-au lăsat în urmă după plecarea lor dela conducerea țării.

Alături de dânșii mai urlă și alți mititei. Deaceia, cari au limba lată ca lopata și cred că dacă se își mai indoaie și spinarea apoi de-a dreptul miniștri o să ajungă. Ăști-a au scornit bazaconia de dictatură. Vreau să conducă țara, fără alegeri, fără popor, după bun plac. Asta nu se poate. Avem guvern după dorința și voința neamului, care-și împlinește datoria cu dragoste pentru năcazurile mulțimii. Să înceteze flămânzii cu vâlcărelile lor. Țara are nevoie de liniște, de muncă și cinste. Numai macine atâtă vorbe goale, că nu află crezare în fața nimănui. Zădarnic se laudă, că sunt cumiști — că mintea le iasă prin dinți. Prea ar vrea să îmbrace din pita puteri și deaceia se frământă în ruptul coatelor, pentru dictatură.

Avem noroc, că iubitul și de a-toți cinstitul Rege a închis ușa păcătoșilor — și și-a arătat Mulțumirea Sa Inaltă pentru opera de guvernare a cârmuirii noastre. Suntem recunoscători Majestății Sale, căci prin felul drept

cum apără țarul conducerii statului — de hămesiții puterii — poporul poate să-și vadă în pace și liniște de refacerea economică a țării prăpădite de foștii cârmuitori.

Pieirea lumii în 1931

Semnele vremilor de astăzi ne conduc tot mai mult a crede, că ne apropiem de un timp când se va schimba ordinea lumii. Astronomii stau înmărmuriți la vederea fenomenelor ciudate din spațiul planetar. Cititorii și cercetătorii scripturilor sfinte ne avertizează, că ne apropiem de sfârșitul tragic al pământului. Pocăiții, neobosiții tâlmaci ai Apocalipsului, cred că au aflat cine este fiara din Apocalips. Și cum și-o explică? În apocalips se spune la 13. XVIII că fiara are numărul 666. Ei fac socoteala astfel: Pe coroana Papei este scris: VICARIVS FILII DEI. Din aceste litere ei scot pe acelea, cari la romani se foloseau și ca numere. Fac așa: V=5, I=1, C=100, I=1, V=5, I=1, L=50, I=1, I=1, D=500, I=1. Adaugând aceste numere ne dau numărul: 666. Deci fiara este Papa dela Roma.

Tot așa cred ei, că au aflat sfârșitul lumii pe care îl predică la fiecare ocaziune, susținând, că e tot mai aproape. Nici odată nu dau însă data precisă.

În Filadelfia (America) s'a aflat demult un document scris de un anonim, care bazându-se pe Apocalips, profețiile lui Daniil, evangheliile lui Matei, Marcu și Luca a scos date exacte. El ne spune, că suntem în anul 6000 dela nașterea omului și că sfârșitul erei noastre va fi la 9 Aprilie 1931. Acestea nu ne-ar pune pe gânduri, însă a-

cest anonim a mai prezis unele fapte, dintre cari unele s'au realizat, iar altele sunt pe cale a se împlini.

Statele-Unite ale Europei, despre care se vorbește în ultimul timp, au fost anunțate; s'a prorocit și apariția unui șef remarcabil în Franța în războaiele ce vor fi între anii 1906—1919, care nu este altul decât Clemenceau. Apoi apariția unui fel de Napoleon cam între anii 1920—1921, mândru ca chip și priceput în subtilități. Puterea lui va crește însă nu totdeauna prin forța lui. El va face grozave pagube și va prospera și va face mari isprăvi. Și prin mijlocul artiștilor sale, va face să progreseze fraudă în mâna sa; el se va înălța în inima lui și va face să piară mulți. Dar va fi zdrobit fără mână Oare nu e vorba aici de Lenia?

Moartea erei noastre va avea și semne prevestitoare și acestea vor fi „o mare zguduirea pământului”. Inspăimântătoarea furtună va nimici cea mai mare parte a pământului și omenimei. Însă totuși va mai rămâne pământ precum și oameni, animale și plante. Și, după ce va trece grozăvenia, se va începe o nouă epocă. Orașele distruse vor fi refăcute; războaie nu vor mai fi și armonie deplină va domni în lume.

În urma acestora, o licărire de nădejde se mai sbate în noi. Nu va pieri lumea fără urmă. Și-atunci, cine știe dacă nu vom fi noi fericiții muritori, cari vom scăpa teferi de catastrofa mondială din 9 Aprilie 1931?

Violet Strungă

Iisus descris de Lentulus

Prin îngrijirea Papei Pius IX. Cucernicul, s'a scos la lumina zilei din marea bibliotecă a Vaticanului (Roma) un document de mare importanță care constituie cel mai vechiu raport de poliție al vremurilor. Acesta e făcut de proconsulul Publius Lentulus, urmașul lui Pilat în Iudea și descrie pe Iisus Cristos, în felul următor:

„Părul lui Iisus este blond (galben) și lung, neted — până la urechi, iar de aici cade în valuri pe umeri. O cărare la mijloc îl desface în două părți egale. Iisus Cristos poartă barbă; ea este de un blond mai închis decât părul și se termină în două vârfuri. Ochii îi sunt de un albastru limpede; privirea lor e de obicei dulce, dar în anumite clipe, reflectează o mânie îngrozitoare. Obrajii îi sunt ușor colorați în roz. Statura acestui om este naturală, bine făcută. El are ținută dreaptă, vorbește puțin și vocea îi este dulce. Nici odată nu a fost văzut râzând, dar de multe ori plângând, Măinile îi sunt bine îngrijite.

Poartă numele de Iisus, fiul Mariei. Prietenii săi îl numesc Fiul lui Dumnezeu”.

Cuvinte înțelepte

Nu uita, că strop cu strop,
fac al mărilor potop.

Mai bine să mori tânăr, decât să
te naști bătrân.

Cu minciuna nu te îmbraci de
sărbătoare.

Fă tot lucrul în timpul său, c'a-
tunci nu va fi rău

Buturuga mică, răstoarnă carul
mare.

FOIȚA

CUVÂNTUL CEL MAI SFÂNT DIN LUME

O casă cu obloane verzi
la margine de drum de țară;
în jurul ei
mălini
și crini,
e cea mai scumpă-a mea comoară.
Aici supt-am la sânul mamei
cei mai dulci stropi de lapte'n viață.
aici am învățat să plâng,
să râd,
să cred
și să visez...

Sărutul nenorocu-aicea
l-a pus pe fruntea-mi prima oară...
Aici atâtea scânteuțe
îmi înfloresc în primăvară.
În satul ăsta sunt acasă.
Când pânza vremii se destramă
și-mi lasă sufletul pustiu
aicea viu,

căci numa'aici am cum rosti
cuvântul cel mai scump din lume:
mamă.

Archiud

UN FIR DE CICOARE

(În formă populară)

În apus de soare,
un fir de cicoare,
desfrunzit, brumat,
plânge cu oftat;
că spre culmi de dealuri
sue vântu'n valuri,
soarele coboară
și pe el l-omoară...
Lacrimi de cicoare
inima mă doare
că și'n mine bat,
bat neîncetat,
vânturi de pustie,
dor de pribegie,
spre apus de soare,
unde știu o floare
ninsă'n colb de stele,
ce-a zmulș doruri grele
dela-un biet pribeg
ce i-a fost în prag.
L-a lăsat apoi
(bată-l vânt și ploi)
cu privirea'n zări,
cu gândul prin țări
și când vede-un nor,
să plângă de dor.

Lasă, floare, lasă,
că dacă nu-ți pasă

vântul cum mă bate,
dorul cum mă arde,
ți-oiu trimite'n zori
geruri și ninsori,
floarea s'o scuture,
frunza să și-o fure
și'n apus de soare
să simți cum o doare
pe-o biată cicoare,
când spre culmi de dealuri
sue vântu'n valuri
și să simți cum doare,
depărtată floare,
când dela-un pribeg,
ce și-a fost în prag
i-ai furat, haină,
somnul de hodină;
l-ai lăsat apoi
(bată-l vânt și ploi)
cu privirea'n zări
cu gândul prin țări
și când vede-un nor
să plângă de dor.

Archiud, Nov. 1927.

DOR

Mi-e dor de câmpul meu în floare,
de glia mea udată'n ploaie,
să văd iar floarea de cicoare
și fluturii de pe la noi...

Traista cu povețe

Petele de fier din cufărie se scot, dacă muem locul pătat cu suc de lă-mâie. Le frecăm puțin și apoi le spălăm cu apă rece.

Petele de iarba es dacă muem locul pătat cu molasă (sirop de păpu-șoi) și apoi le spălăm.

Petele de pucioasă se scot cu alcool (spirit)

Petele de iod se curăță cu amoniac. Acesta se găsește la farmacie.

Petele de ulei de mașină se îndepărtează așa: Sub pată punem o cârpă curată. Pe pată presărăm praf de cretă; lăsăm până ce praful absoarbe uleiul apoi îl scuturăm; dacă a mai rămas urmă de pată, mai încercăm odată și iarăși, până dispare pată de ulei.

Laptele e cel mai bun aliment. Un litru de lapte are o putere de hrănire cât 3 ouă; sau cât 400 gr. carne de pui; sau cât 400 gr. carne de pește, sau cât 300 gr. carne de vacă, sau cât 200 gr. carne de porc. Deci să lăsăm carnea și să mâncăm lapte în locul ei.

Găine bune ouătoare sunt acelea, cari au trecut de un an și n'au trecut peste doi. Hrana lor trebuie să fie ovăz. Ovăzul încolțit face pe găină ouătoare bună.

Legume cu pucioasă sunt hreanul, muștarul, ridichile, ceapa, usturoiul (ajul) și varza. Acestea sunt foarte bune pentru sănătate.

Dinții negriți dovedesc că stăpănul nu-și curăță gura. Aceștia sunt urâți și dau de multe ori un miros greu, care face pe streinul căruia-i vorbești să-ți întoarcă spatele. Ei se pot curăți astfel: li ungi cu iod și îți gura deschisă câteva minute, aceasta o faci de mai multe ori pe zi. După aceasta cu o perie aspră și cu o pastă din drogherie li freci bine și ai scăpat de dinți negri.

Știți cum să dormiți? Todeauna cu capul spre nord (miază-noapte) și cu picioarele spre sud (miază-zi). Aceasta-i poziția cea mai sănătoasă, pentru că curenții magnetici ai pământului, numai așa influențează binefăcător asupra sănătății omului.

Cititul și sănătatea. Intr'un spital din Anglia s'a constatat, că cititul are influență binefăcătoare asupra bolnavilor. Cititul ajută la vindecare. De aceia, au început a se prevedea spitalele cu biblioteci, ca să aibă bolnavii totdeauna cărți și să citească.

Ce să mâncăm? Ca să trăim trebuie să mâncăm. Și ca să trăim mai mult, să nu mâncăm carne. E pentru om otravă. Cine mâncă carne trăește puțin. Un mare medic englez a spus, că mâncările de carne aduc racul la stomac sau intestine. Carnea se mistue greu și stând mult prin stomac și mațe provoacă răni, cari învenineză corpul. Medicul englez recomandă numai zarzavatele.

Indienii sunt oamenii cu cea mai lungă viață, pentru că ei trăesc numai cu legume. Dumnezeu a zis: „Vă dau erburile, cari fac semințe și pomii cari poartă fructe: aceasta va fi hrana voastră“ (Facerea I, 29.)

Sfaturi pentru sănătate

Viața omului, se poate foarte bine asemăna, cu un ceasornic, care odată stricat, cam cu greu se mai poate repara.

Pentru a apăra acest senzibil ceasornic viața de stricăciune e necesar să ne îngrijim sănătatea.

Ori-și-cine poate jefi 10 minute în fiecare zi pentru sănătatea sa. Nimenea să nu-și prelungească somnul peste măsură: 7—8 ore sunt peste cap. Așternutul să nu fie prea moale. Imediat după trezire scoală-te, pentru a nu da loc lenei. Sculat, bea un pahar de apă, apoi faci câteva inspirațiuni de aer curat, adânci, cât mai posibil de adânci, pe nas, dând pe urmă aerul afară cu putere pe gură; acestea se repetă 2—3 minute. După aceea, câteva exerciții lente (incete) începând cu mișcarea capului, a mâinilor, îndoirea corpului și terminând cu aceea a degetelor dela picioare. Toate acestea se vor face, în aer liber (în odaie cu fereastra deschisă). Odată isprăvite acestea, te speli cu apă rece, pe cap, gât, piept, pânțe, etc. inviorând în felul acesta corpul, ca să poți munci peste zi. Odată isprăvit, te îmbraci repede. În felul acesta, cu timpul ajungi la marea secret al stăpânirii de sine, și odată stăpân pe tine însuși, vei ști să te abții dela toate pasiunile ce te-ar stăpâni: fumat, beut, etc. Vei ști să te împotrivesți, pornirilor interioare ca și îndemnurilor exterioare, adevă să-ți păstrezi sănătatea.

Vorbe înțelepte:

Cruță sacul până e rotund, nu când dai de fund.

Mi-e dor de turma mea de miei
ce joacă seara pe răzoare,
de boi, de vaci și de viței,
de murmur tainic de izvoare...

Mi-e dor de oamenii din sat
și de zburdalnicii copii
— ca ei am fost și m'am jucat
și eu... de-a cali pe câmpii...

Ca ei am fost... dar' astăzi nu-s...
S'au dus acele clipe sfinte...
Destinul orb mereu m'a dus,
șoptindu-mi tainice cuvinte...

Și dorul m'a'nvins, pustiu
pe drumuri grele cu pripoare...
Mi-e dor de satul meu, să știu
ce-mi mai fac ochii de cicioare?

1925

ȚI-O FI PĂCAT

Feme, te-am privit o viață
precum păgâni-un chip de zec;
în calea-ți roși petale pus-am
scânteii din sufletu-mi, feme.

Și câți muguri de flori curate
în inimă mi'ai destrămat
și m'ai lăsat să plâng amarnic
trudit, învins și disperat.

În resemnări, tăcut și trist
eu nu te-am blestemat nici când
ci te-am privit mai bună, poate,
ertări cerutu-ți-am plângând.

Feme, tu ești stea-enigmă
cu raze pline de mister
cui ai zimbbit de tine fuge
și toți cari nu te știu, te cer.

Goniță din grădina sfântă,
cu ochii de safiri rare.
— rubinul buzelor momește —
tu porți ispitele'n cărare
și'n calea ta cresc flori plâpânde
mireasma căroră te-omooară:
sunt florile atâtor chinuri
ce'n suflet faci de se strecoară.

De când din Paradis ești scoasă
tu suflet mult ai sângerat!

Feme, tu ești poarta vieții
grijește că ți-a fi păcat.

Archiud, Nov. 1927.

CÂMPIA MEA

Câmpia mea, cu flori și fluturi
și cu izvoare reci ce cântă,
din zări te'ngână pul de vulturi
și'n larbă greeri se frământă;

Informațiuni

— Cu gândul de-a răspândi cât mai puternic „Sămănătorul“ la sate, și a ne putea încasa dela cititori mai ușor abonamentele, ne-am hotărât ca în fiecare comună să ne angajăm un om de încredere. Acesta, va fi însărcinat să ne facă abonați, să ne încaseze abonamentele și să ne trimită știrile importante din comuna sa. Pentru această sarcină, el va primi ziarul gratis, din încasări 10% și pentru știri va primi speșele de timbru. Ziarul fiind sărac, mai mult nu putem face. Ceice doresc să ne ajute în munca noastră să ne scrie și noi le vom trimite scrisorile necesare pentru a-și începe funcțiunea. Până acuma avem pe următorii corespondenți: Dl Ion Năcu, împiegat, Archiud p. u. Teaca. Dl I. Iacobescu, econom, Solovăstru. Dl Iuliu Dorgo, preot, Logig p. u. Teaca. Dl Teofil Tătar, preot, Goren. Dl Ion Stuchireanu, controlor fisc., Teaca.

— **Benzină etină.** Prin legea din 25 Decembrie 1929, s'au acordat reduceri de taxe pentru benzina grea denaturată și motorina denaturată, pentru motoarele întrebuințate în agricultură.

Benzina grea denaturată se taxează la scoaterea din fabrică cu taxa de consumație de 1.50 lei kgr. în loc de 4.50 lei de kgr., nededaturată și 50 de bani de kgr. taxă de drumuri în loc de 1.50 lei la kgr. nededaturată, iar motorina denaturată se taxează cu taxa de consumație de 1 leu de kgr. în loc de 3 lei de kgr., nededaturată și 30 bani de kgr., taxă de drumuri care este aceeași și pentru denaturată.

Agricultorii și proprietarii de tractoare pot obține autorizație pentru a-și procura benzină grea denaturată sau motorină denaturată, făcând cerere Ministerului la care se anexează un certificat din partea percepției fiscale respective, constatator de forța motorului și zilele de lucru.

Pe baza acestei cereri însoțită de certificatul percepției li se aprobă cantitatea de benzină grea denaturată sau motorină denaturată necesară pe timpul întregii campanii de lucru, din depozitul sau fabrica ce o va indica în cerere.

— **În Polonia s'a declarat pe neașteptate criză de guvern.** Președintele republicii a încredințat cu formarea guvernului pe vestitul mareșal Pilsudski, care a și depus jurământul

m'am reîntors la sântu-ți iarăși
să-ți sorb parfumul'n primăvară
și să-mi revăd ai mei tovarăși
cu-obrajii arși de-ai vremii pară;

să-mi văd bătrânii slabi și palizi
cu fața supțâ de necazuri
și casa mea... bătrâna casă...
și-a tineretelor pâlazaruri...

... dar cerul tău, câmpie șcumpă
nu mai e cerul de-altă dată;
nici fluturii nu sunt aceiași,
nici casa mea nu-i cea lăsată

În seri, când licuricii'n iarbă
apind tăcuți atâtea stele
pe dealuri nu mai cântă doina —
doar apele mai plâng a jete.

și când din tei răsare luna
cu fața de argint, blajină
pustiu, cu harfa-mi învechită
îți plâng trecutul în ruină.

Orăștie, 1935.

Cețiți și răspândiți

„SĂMĂNĂTORUL“

— Dl subsecretar de Stat Constantin Angheliescu, împotriva căruia s'a săvârșit acum șesă săptămâni fiorosul atentat dela ministerul de interne, s'a însănoșat pe deplin. Toată lumea l'a compătimit pentru suferințele îndurate, căci Dl Angheliescu este iubit ca unul dintre cei mai devotați și harnici membri ai guvernului. Pururea gata la datorie, dl Secretar de Stat își reia locul la minister pe ziua de 1 Septembrie a. c. Dumnezeu să-l învrednicească să poată lucra mult și bine pentru neamul nostru.

Sub tipar,

Flori de Mai

(Versuri)

de

Sineon Rusu

— **Un val de căldură** s'a abătut asupra țărilor apusene. În Londra nu s'au pomenit de 17 ani astfel de călduri în luna lui Cuptor. Oamenii acolo nefiind obișnuiți cu arșița de soare, s'au îmbolnăvit de insolajie cu grămada, de s'au umplut spitalele, și fabricele cele mari au trebuit să oprească lucrul. Dintre cei îmbolnăviți de arșița soarelui, 16 persoane au murit.

In curând va apare Codul civil austriac

(Ediție de buzunar)

tradus de

S. Rusu

licențiat în drept

Intrucât se tipărește într'un număr limitat de exemplare, sunt rugați toți aceia cari doresc să-l aibă, să se prenoteze. — Exemplarul nu va costa mai mult de 300 Lei.

PRIMĂRIA COMUNEI STÂNCENI.

No. 519—1930.

955

Publicațiune.

Se aduc la cunoștință generală, că în ziua de 13 Octomvrie 1930 la orele 11 a. m. se va ținea licitație publică orală, în localul primăriei Stânceni pentru arândarea terenului de vânat al comunei Stânceni pe timp de 10 ani începând dela 1 Decemvrie 1930 până la 30 Noemvrie 1940.

Prețul de strigare Lei 4000 anual.
Vadiu 10%.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea în orele oficioase la primăria comunală.

Stânceni, la 25 August.

Primar comunal: Indiscifrabil.

Notar cercual: Cengher.

No. 718—1930.

954

Publicațiune de licitație.

Se scoate la licitație publică construirea podului proiectat peste Mureș între comunele Rușii-Munți și Morăreni. Valoarea lucrării după deviz e de Lei 990.000. Garanție 5%.

Licitațiunea se va ținea în localul notariatului Rușii-Munți în ziua de 16 Septemvrie 1930, la ora 11 a. m.

Planul, devizul, și condițiunile de construire se pot vedea în biroul notarial zilnic până la ora licitației, precum și la Serviciul tehnic al județului Mureș camera No. 6.

Rușii-Munți, la 26 August 1930.

Primăria comunelor Rușii-Munți și Morăreni.